

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בנים בני כשתילי זרעים סביב לשלחנם,
חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשת וילך

אות א

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני זלה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חיי ומזוני

נלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'

נתרם
לזכות והצלחת

דניאל אורי
בן רג'נה מלכה

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקיו
בכל העולם
ויתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדעה"
צפונה ונגבה

לשיתופיות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגליון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל וילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטיל (17) סניף 635
מספר החשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודבריו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקתו, ויושפע על הלומדים ועל המטייעים
בני חיי ומוזני וכל טוב סלה
כהבטחתו
בהקדמתו ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעניק בדבריו רבנו ולבארם כראוי עד הוכן שמשנת ידנו, אולם דבריו רבנו עמוקים מני ים ואין בכוונתנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו ודעונו, ובראי לא לקבוע במה שנכתב שזה הפירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים וחי' שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותינו הקדושים, בודאי לא על רבינו הקדוש וז"ע ויהיה תלונתכם בו אם עלינו, ובקשתנו שטוהה לסי מהלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים יותר ראויים בהבנת דברי רבינו, אלא מנסו שמיצאם לדינו כדרי שנוכל לתקנם ולשלכם במהירות הבאות, ובוה יהיה חלקו עמנו בזיכוי הדברים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים, וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פרשת וילך

א

עב"ל. והוא תימא. ובספר עמק הלכה (פרשת מסעי ד"ה ואחרון) כתב בזה פרוש יפה, ועיין שם.

ולדידן נראה לומר, דאיתא בזהר, פרשת בהעלותך (קנה, ב),

מדרש פליאה (בפרשתינו), 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום' (דברים לא, ב), ביום הזה נולדתי וביום הזה אמות, הדא הוא דכתיב (שם לה, ח) 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה',

מאמרם ז"ל 'בן מאה ועשרים שנה' וכו' ביום זה נולדתי ביום זה וכו' הדא הוא דכתיב 'ולא קם נביא עוד'

זרע שְׁמִשׁוֹן המבאר

א

חיי משה רבינו וגדלותו היו בזכות דוד המדבר, ובזמן שהיו קיימים

קם נביא עוד בישראל כמשה, עב"ל. ומדרש זה הוא תימא - תמוה, מהי השייכות של מיתת משה ביום לידתו, עם מה שלא קם עוד נביא כמותו. ובספר עמק הלכה (פרשת מסעי ד"ה ואחרון)¹ כתב בזה פרוש יפה, ועיין שם.

דברי הזהר שמשה מת מפני שקילל את עצמו

ולדידן נראה לומר, בהקדם מה דאיתא בזהר פרשת בהעלותך (קנה, ב)², דמצינו

דקדוק בשייכות מיתת משה ביום לידתו עם הפסוק 'לא קם נביא כמשה'

איתא במדרש פליאה (בפרשתינו), על הפסוק (דברים לא, ב) 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום', שכן אמר להם משה לבני ישראל, 'היום' - שהוא יום מותי, נשלמו לחיי מאה ועשרים שנה, שביום הזה - בז' באדר נולדתי, וביום הזה עצמו אמות, הדא הוא דכתיב (שם לה, ח) 'ולא

ציונים ומקורות

א, ה), ביום שמת צדיק נולד צדיק אחר, וצדיק נמשל כשמש, וזה 'זרח השמש', ר"ל שנולד צדיק אחר בשעה שבא השמש, בזמן שמת איזה צדיק. לפי זה מצינו למימר, דלפעמים אין צריך הצדיק להשלים שנותיו מיום ליום, כדי שלא יהא רעה באותו יום שיגין על לידתו של אותו צדיק, כיון דיש זכות של צדיק אחר שנולד ביום זה. אבל זה אינו, אלא אם אותו צדיק אחר הוא צדיק כמותו שמת באותו יום. והשתא מובן 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום', ביום זה נולדתי וביום זה אמות, ומפרש המדרש, למה היה דוקא מיתת משה ביום שנולד, ואי משום שלא יהיה רעה באותו יום, הא נולד צדיק אחר כנ"ל, לזה קאמר 'לא קם עוד נביא כמשה', כנ"ל וק"ל. ד. זה לשון הזהר, 'ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו' (במדבר יא, טז), אמר ליה קודשא בריך הוא, את בעי מותא בכל זמנא, הרי לך (שם)

א. לשון הפסוק, 'ויאמר אלהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא וה' אמר אלי לא תעבר את הירדן הזה'. ב. לשון הפסוק, 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים'. ג. וזה לשונו [הקדמה], משום הכי הוצרך הצדיק למות ביום לידתו, כדי שלא יהיה רעה ח"ו בזה היום שמת בו הצדיק וכו'. אבל אם מת ביום לידתו, הלידה שלו מגינה מן הפורענות וכו'. בשם אחי הגדול ממני, הרבני המופלג מר' יצחק, ואחר כך שמעתי מפי ש"כ הרב המאור הגדול כבוד מו' נפתלי הערץ אב"ד ור"מ דקהלתנו ק"ק לבוב והגליל וכו', איתא במדרש פליאה 'בן מאה ועשרים שנה היום', ביום זה נולדתי וביום זה אמות, הדא הוא דכתיב 'לא קם נביא עוד כמשה', והוא תמוה. ויבואר על פי הקדמה הנ"ל, רק נקדים מה שאמרו חז"ל (יומא לה, ב) 'זרח השמש ובא השמש' (קהלת

אָסִיפֹת שְׁבָעִים זָקֵנִים, וְהַתְנַבְּאוֹ אֶלְדָּד
וּמִדְבָּר שְׁמִימוֹת מוֹשֶׁה, עכ"ל. וּלְפִי זֶה,
הָיִינוּ יוֹכָלִים לִמְעַן וְלוֹמַר, חֵם וְשָׁלוֹם,
שְׁמוֹשָׁה מֵת בְּשִׁבִּיל שְׁקָלָל אֶת עֲצָמוֹ
וּמִסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, וְהוּא גִנְאִי
לְמוֹשֶׁה.

דְּכַמָּה פְּעָמִים מוֹשֶׁה רָבֵנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם
מִסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה עַל
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִתְקַבְּלוּ דְבָרָיו, וּפְעַם
אַחַת מִסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה מִתּוֹךְ רִגְזוֹ,
וְעָשָׂה פְרוֹת, דִּהְיִינוּ בְּמַתְאֲנָנִים שְׁאִמֵּר
(במדבר י"א, טו) 'הֲרַגְנִי נָא', מִיָּד הָיָה

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

'הֲרַגְנִי נָא', שהרי מִיָּד לאחר שאמר משה כן,
הָיָה אָסִיפֹת שְׁבָעִים זָקֵנִים, וְהַתְנַבְּאוֹ אֶלְדָּד
וּמִדְבָּר, שְׁמִימוֹת מוֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר, עכ"ל.⁵

המדרש משמיענו שמיתת משה
מחמת מילוי ימיו ולא מחמת הקללה

וּלְפִי זֶה, הָיִינוּ יוֹכָלִים לִמְעַן וְלוֹמַר חֵם
וְשָׁלוֹם, שְׁמוֹשָׁה מֵת קוֹרֵם זְמָנוֹ, בְּשִׁבִּיל
שְׁקָלָל אֶת עֲצָמוֹ, וּמִסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְמִיתָה,
וְאִמְרָה זֶה עָלָיו, הוּא גִנְאִי לְמוֹשֶׁה. וְלִכְּנֹ

כְּפֹה פְּעָמִים, שְׁמוֹשָׁה רָבֵנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם מִסֵּר
עֲצָמוֹ לְמִיתָה עַל יִשְׂרָאֵל - שְׂבִיקֵשׁ מִהֻקְבָּהּ
שְׂמִיתָנוּ, כְּדִי לִכְפֹּר בְּכֵן עַל עוֹוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִתְקַבְּלוּ דְבָרָיו, וּפְעַם אַחַת
מִסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, וְלֹא כְּדִי שִׁיתְכַּפְּרוּ
יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי זֶה, אֲלֵא מִתּוֹךְ רִגְזוֹ - כַּעֲסוֹ,
וְעָשָׂה פְרוֹת - וְאֵז הוֹעִילוֹ דְּבָרָיו, שִׁמְחַמֵּת זֶה
מֵת, דִּהְיִינוּ בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַמַּתְאֲנָנִים (במדבר
פֶּרֶק י"א),⁶ שְׁאִמֵּר אֶז מוֹשֶׁה לְהֻקְבָּהּ (פסוק טו),⁷

ציונים ומקורות

את ישראל לארץ]. וּבִלְקוּט חֹדֶשׁ מִשְׁנֵה
וּמַעֲלָתוֹ, וְדוֹרוֹ וּמַעֲלָתוֹ, וּמַעֲלָת כָּל הַנְּבִיאִים, אוֹת פֶּזֶז,
הִבִּיא דְּבַר זֶה, בְּלִשׁוֹן הַדּוֹמָה לְלִשׁוֹן שֶׁהוּבָא כֹאן, וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ, מִצִּינוֹ כִּמָּה פְּעָמִים, שִׁמְסַר מוֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה
אֶת נַפְשׁוֹ לְמִיתָה בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִתְקַבְּלוּ דְּבָרָיו,
וּפְעַם אַחַת שִׁמְסַר נַפְשׁוֹ לְמִיתָה מִתּוֹךְ רִגְזוֹ וְעָשָׂה
פְּרוֹת, דִּהְיִינוּ בְּמַתְאֲנָנִים, שְׁאִמֵּר (במדבר י"א, טו)
'הֲרַגְנִי נָא', מִיָּד הָיָה אָסִיפֹת שְׁבָעִים זָקֵנִים, וְהַתְנַבְּאוֹ
אֶלְדָּד וּמִדְבָּר שְׁמִימוֹת מוֹשֶׁה. ה. כְּתוּב (במדבר
טו, א), 'וַיְהִי הָעֵם בְּמַתְאֲנָנִים רַע בְּאֲזְנֵי ה' וַיִּשְׁמַע ה'
וַיִּחַר אַפּוֹ וַיִּבְכְּעַר בָּם אֵשׁ ה' וַתֹּאכַל בְּקִצָּה הַמִּתְנַהֵּה.
ו. לִשׁוֹן הַפְּסוּק, 'וְאֵם כָּכָה אֶת עֹשֶׂה לִּי הֲרַגְנִי נָא הֲרֹג
אִם מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵל אֲרָאָה בְּרַעְיָתִי.
ז. כְּתוּב (שם י"א, טו-יז), 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מוֹשֶׁה אֶסְפָּה
לִּי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִדְעָתָּ כִּי הֵם זָקֵנִי
וְהָעָם וְשִׁבְרֵי וְלִקְחָתָם אִתָּם אֵל אֶהְיֶה מוֹעֵד וְהִתְנַבְּאוּ
שָׁם עִמָּךְ, וְיִדְבְּרִי וְיִדְבְּרִי עִמָּךְ שָׁם וְאֶצְלָתִי מִן הָרוּחַ
אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשָׁמָּה צְלִיָּהֶם וְנִשְׁאָר אִתָּךְ בְּמִשְׁחֵי הָעָם
וְלֹא תִשָּׂא אִתָּהּ לְבָדָּךְ'. ח. כְּתוּב (שם י"א,
כח-כו), וַיִּדְבֹּר ה' בְּעֵינָיו וַיִּדְבֹּר אֵלָיו וַיֹּאצֵּל מִן הָרוּחַ
אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שְׁבָעִים אִישׁ הַזִּקְנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ
צְלִיָּהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסְפוּ, וַיִּשְׁאָרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים
בְּמִתְנַהֵּה שָׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִדְבָּר וַתִּנָּח עֲלֵיהֶם
הָרוּחַ וַהֲמָה בְּפִתְחֵיהֶם וְלֹא יָצְאוּ הֵאָחֳלָה וַיִּתְנַבְּאוּ
בְּמִתְנַהֵּה. וּבְסִנְהֶדְרִין (יז, א) אֵיתָא, וְזֶה נִבְּוָה
נִתְנַבְּאוּ, אִמְרוּ מוֹשֶׁה מֵת, יְהוֹשֻׁעַ מְכַנֵּס אֶת יִשְׂרָאֵל

וְאֶצְלָתִי מִן הָרוּחַ וַיִּגּוֹ, תֵּא חוֹזִי, דִּהֲכָא יָדַע מוֹשֶׁה
דְּאִיהוּ יָמוּת, וְלֹא יִיעוֹל לְאַרְעָא, דִּהָא אֶלְדָּד וּמִדְבָּר
מְלֵה דָא הוּא אִמְרִי, עַל דָּא, לֹא לְבַעֲי לִיָּה לֵאנִישׁ
בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגָזָא שְׁאִרֵּי בִיָּה, לְלִטְיָא גְרַמִּיָּה, דִּהָא כִּמָּה
קִיָּמִי עֲלֵיהּ דְּמַקְבְּלִי הֵהִיא מְלֵה. בְּזִמְנָא אִוְחִרְנָא
דְּבַעַא מִיתָה, לֹא קִבִּילוּ מְנִיָּה, בְּגִין דְּכֹלָא לְתוֹעֲלָתָא
דִּישְׂרָאֵל הוּוּה, הִשְׁתָּא לֹאֻ אִיהוּ, אֲלֵא מְגוֹ רִגְזָא
וְדוּחָקָא, וּבְגִין כֵּךְ קִבִּילוּ מְנִיָּה, וְעַל דָּא אִשְׁתְּאִרוּ
לְבַתָּר אֶלְדָּד וּמִדְבָּר, וְאִמְרוּ דָּא, דְּמִשְׁנֵה יִתְכַּנִּישׁ,
וַיְהוֹשֻׁעַ יִיעוֹל לֶן לִישְׂרָאֵל לְאַרְעָא [אִמֵּר לוֹ הֻקְבָּהּ
לְמוֹשֶׁה, בְּכָל עַתָּה מִבְּקַשׁ אֶת הַמּוֹת, הִרִי לֶךְ
וְאֶצְלָתִי מִן הָרוּחַ וַיִּגּוֹ, שְׁאֵנִי אֶצְלִיל מִרוּחַ הַנִּבְּוָה
שְׁעִלִיךְ עַל הַשְּׁבָעִים אִישׁ, שִׁיְהִיו מִתְנַבְּאִים בְּמִקּוֹמְךָ,
וְאִתָּה תְּמוֹת בַּמִּדְבָּר, כְּמוֹ שְׂבִיקֵשְׁתָּ. בָּא וְרֵאָה, שְׁכָאן
יָדַע מוֹשֶׁה שְׂמִימוֹת וְלֹא יִכְנֵס לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה
אֶלְדָּד וּמִדְבָּר הָיוּ מִתְנַבְּאִים כֵּן. וְעַל כֵּן, בְּשַׁעֲה
שֶׁהָאֵדָם שְׁרִי בְּכַעֲס, יוֹהֵר שְׁלֵא יִקְלַל אֶת עֲצָמוֹ, כִּי
כִּמָּה צִיּוֹנִים עוֹמְדִים עָלָיו, מִשְׁקַבְּלִים אֶת דְּבָרֵי
קִלְלָתוֹ. בְּזִמְנָא אַחֵר שְׂבִיקֵשׁ מוֹשֶׁה אֶת הַמִּיתָה, דִּהְיִינוּ
בְּמַעֲשֵׂה הַעֲגֵל, לֹא קִבִּילוּ מִמֶּנּוּ, וְלֹא נִתְקִימוּ דְּבָרָיו,
לְפִי שְׁכָל כּוֹוֹנָתוֹ בִּזְוָה הִיָּה לְתוֹעֲלָתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שִׁיתְכַּפְּרוּ. אֲבָל עַתָּה לֹא אִמֵּר דְּבַר זֶה אֲלֵא מִתּוֹךְ כַּעֲס
וְדוּחָק, שֶׁנִּצְטָר מִמָּה שֶׁהִסְפִּסְתָּ הַתְּלוּנָה עַל הַמֶּךְ,
עַד שְׁאִמֵּר 'לִמָּה הִרְעוֹת לְעַבְדְּךָ' וְכו'. 'הֲרַגְנִי נָא הֲרֹג',
וְעַל כֵּן, נִשְׁאָרוּ אַחֵר כֵּךְ אֶלְדָּד וּמִדְבָּר בְּמִתְנַהֵּה, וְאִמְרוּ
דְּבַר זֶה, שְׁמִשְׁנֵה יֹאסֵף אֵל עֲמוֹ וְיָמוּת, וַיְהוֹשֻׁעַ יִכְנִיס

לו הַיָּמִים, אַחֲרֵי שֶׁנִּתְקַצְרוּ לוֹ הַשָּׁנִים, מִכָּל שָׁבֹן הַיָּמִים. אֲלֵא וְדֹא יִשְׁמַת בְּשִׁבִּיל שֶׁהִגִּיעַ קֶצֶו, וְלֹא מִחֲמַת הַקִּלְקֵלָה שֶׁמִּסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה.

וּמִבֵּיא רֵאִיָּה מֵהַפָּסוּק וְלֹא קָם נִבְיָא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה,

דְּלִבְאֹרְהָ קָשָׁה, מַה בָּא הַפְּתוּב הַזֶּה לְלַמְּדֵנוּ, וּמֵאֵי נִפְקָא לָן מִיָּנִיָּה. וְעוֹד, שֶׁהוּא דְּבַר הַנִּרְאָה לְעֵינֵינוּ, אִם יָקוּם אַחֲרֵי כְּמוֹהוּ אוֹ לֹאוּ. וְאִם נֹאמַר שֶׁהַפְּתוּב

וְלִבֵּן הַמִּדְרָשׁ הַנ"ל בָּא לְאַפּוֹקֵי סִבְרָא זו, 'בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה' וְכו', בְּיוֹם זֶה נולדתי וּבְיוֹם זֶה אָמוּת, שֶׁזֶה הוּא מְלֹוי הַיָּמִים שֶׁנִּגְזַר עָלָי מֵעַת לְדָתִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם שְׁנוּתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים וְכו' (סוטה יג, ב), וְסִפַּת מִיתָתִי לֹא הִיְתָה מִחֲמַת פֶּעַם, חֵם וְשָׁלוֹם, וְהִרְאִיָּה, שֶׁבְּיוֹם זֶה נולדתי וּבְיוֹם זֶה אָמוּת. דֹּא יִתְמָא שֶׁקִּלְקַל אֶת עֲצָמוֹ, וּמִשּׁוֹם הָכִי נִתְקַצְרוּ שְׁנוּתָיו, מַה פֶּעַם הִיָּה לְהַשְׁלִים

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

שֶׁבֶן שִׁתְקַצְרוּ הַיָּמִים, וְלֹא יָמוּת בְּיוֹם לִידָתוֹ. אֲלֵא וְדֹא, יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מִמֶּה שֶׁנִּתְמַלְאוּ יָמָיו, וּמֵת בְּיוֹם שְׁנוֹלָד, שֶׁמִּשְׁמַת מֵת בְּשִׁבִּיל שֶׁהִגִּיעַ קֶצֶו, וְלֹא מִחֲמַת הַקִּלְקֵלָה שֶׁמִּסֵּר עֲצָמוֹ לְמִיתָה.

ממה ש'לא קם עוד נביא כמשה'
מוכיח שלא מת מחמת הקללה

ועל כך מביא המדרש פליאה רֵאִיָּה נוספת, מֵהַפָּסוּק וְלֹא קָם נִבְיָא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. דְּלִבְאֹרְהָ קָשָׁה - יֵשׁ לְדַקֵּק, מַה בָּא הַפְּתוּב הַזֶּה לְלַמְּדֵנוּ, וּמֵאֵי נִפְקָא לָן מִיָּנִיָּה - אִיזוֹ תוֹעֵלַת תְּבוּאָה לְנוֹ כְּשֶׁנִּדְעַ שְׁלֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל עוֹד נִבְיָא כְּמֹשֶׁה. וְעוֹד קָשָׁה, שֶׁהָרִי הוּא דְּבַר הַנִּרְאָה לְעֵינֵינוּ, אִם יָקוּם נִבְיָא אַחֲרֵי כְּמוֹהוּ אוֹ לֹאוּ, וְלִמָּה צָרִיךְ הַפָּסוּק לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שְׁלֹא קָם נִבְיָא כְּמֹשֶׁה, הֲלֹא נִדְעַ אֵת מַעֲצָמֵנוּ.

ציונים ומקורות

ומבאר הענין בדרך סוד. ואמנם אפשר, שהמדרש פליאה חולק על הזוהר, וסובר שמה שאמר 'הרגני נא', לא גרמה מיתתו. נראה כעין זה בשו"ת הרדב"ז (ח"ב סימן תשפב), שכתב שיש מחלוקת בגמרא אם משה מת מחמת החטא של מי מריבה, או משום שנשלמו שנותיו]. י. לשון הגמרא, 'ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום', שאין תלמוד לומר 'היום', היום מלאו ימי ושנותי, ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים, מיום ליום ומחדש לחדש, דכתיב (שמות כג, כו) 'את מספר ימין

הַמִּדְרָשׁ פְּלִיאָה הַנ"ל, בָּא לְאַפּוֹקֵי - לְהוֹצִיא מִסִּבְרָא זו, וְאִמַּר, שְׁלֹכְךָ אִמַּר מִשֶּׁה לְיִשְׂרָאֵל, 'בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנִכִּי הַיּוֹם', בְּיוֹם זֶה נולדתי וּבְיוֹם זֶה אָמוּת, כְּלוּמַר, שֶׁזֶה הוּא מְלֹוי הַיָּמִים שֶׁנִּגְזַר עָלָי מֵעַת לְדָתִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם שְׁנוּתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים וְכו' מִיּוֹם לִיּוֹם וּמִחוּדָשׁ לְחוּדָשׁ (סוטה יג, ב), וְסִפַּת מִיתָתִי לֹא הִיְתָה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּתְקַצְרוּ שְׁנוּתִי, מִחֲמַת הַקִּלְקֵלָה שֶׁקִּלְקַלְתִּי אֶת עֲצָמֵי מִחֲמַת הַפֶּעַם חֵם וְשָׁלוֹם, אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁמִּלְאוּ יָמָי. וְהִרְאִיָּה לָכֵךְ, שֶׁהָרִי בְּיוֹם זֶה נולדתי וּבְיוֹם זֶה אָמוּת.

דֹּא יִתְמָא - שֶׁאִם תֹּאמַר שֶׁמִּשְׁמַת מֵת לִפִּי שֶׁקִּלְקַל אֶת עֲצָמוֹ, וּמִשּׁוֹם הָכִי נִתְקַצְרוּ שְׁנוּתָיו, אִם כֵּן מַה פֶּעַם הִיָּה לְהַשְׁלִים לֹא הַיָּמִים - שִׁימוּת בְּיוֹם לִידָתוֹ, שֶׁאַחֲרֵי שֶׁנִּתְקַצְרוּ לֹא הַשָּׁנִים מִחֲמַת הַקִּלְקֵלָה, מִכָּל

לארץ. ט. היינו שלא נטעה לפרש כוונת הזוהר, שמה רבינו מסר עצמו למיתה כשאמר 'הרגני נא', שמה שאמרו בוהר שעל ידי דבריו אלו, נתבאר אלדד ומידד שמה ימות, הכוונה בזה שלכך לא הכניסם משה לארץ אלא יהושע, ולעולם נתמלאו ימיו של משה, ולא נתקצרו ימיו. וכן נראה מהמשך דברי הזוהר, שתמה וכי משה שהוא עניו הכעיס בדבריו בשביל כבוד עצמו, ומדוע מסר עצמו למיתה בגלל שבני ישראל בקשו ממנו אוכל. ומבאר הזוהר, שאכן אי אפשר לומר שמה מסר עצמו למיתה,

לֹא כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה. וְעוֹד, הִיָּה לוֹ לֹמֶר
'יָקוֹם', בְּלִשׁוֹן עֲתִיד. וְעוֹד, הִיָּה לוֹ לֹמֶר
'לֹא קָם נָבִיא כְּמֹשֶׁה', וּמָהוּ בִּישְׂרָאֵל.

וְחוּץ מִמָּה שֶׁדִּרְשׁוּ רַ"ל (ספרי וזאת הברכה
רמז שנו), יֵשׁ לֹמֶר, שֶׁהַכְּתוּב בָּא

בָּא בְּדִי לְהַרְבּוֹת בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, הֲלֵא
גַם לָזֶה אֵין צֶדֶק כָּלָל, שֶׁכֶּבֶר אָנוּ יוֹדְעִים
דְּמִי עָלָה שְׁמִים וְיָרַד כְּמוֹ מֹשֶׁה. וְעוֹד,
כֶּבֶר כְּתִיב שְׁאִין בְּשׁוֹם הַנְּבִיאִים כְּמוֹ
מֹשֶׁה (במדבר יב, ו-י) 'אִם יִהְיֶה נְבִיאָכֶם וְכוּ'

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

בבירור. ולא היה הפסוק צריך להשמיענו
שוב, שלא היה שום נביא שמעלתו שוה
למעלת משה.

וְעוֹד יֵשׁ לְדַקְדֵּק בְּלִשׁוֹן 'וְלֹא קָם', שֶׁהִיָּה
לֹא לַפְסוּק לֹמֶר 'וְלֹא יָקוֹם עוֹד נָבִיא כְּמֹשֶׁה'
בְּלִשׁוֹן עֲתִיד, שֶׁהִיָּה בַּפְּשׁוּט כּוּוֹנֵת הַפְּסוּק
הִיא לַלְמַד, שְׁבִדּוּרֹת הַבָּאִים, לֹא יָקוֹם עוֹד
נָבִיא כְּמֹשֶׁה¹. וְעוֹד יֵשׁ לְדַקְדֵּק, שֶׁהִיָּה לֹא
לַפְסוּק לֹמֶר, 'לֹא קָם נָבִיא כְּמֹשֶׁה', וְלֹא הִיָּה
צָרִיךְ לַכְּתוּב 'בִּישְׂרָאֵל'. וּמָהוּ הַטַּעַם שֶׁכְּתוּב
'לֹא קָם נָבִיא בִּישְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה'.

משה זכה למעלותיו רק בזכות בני דורו

וְחוּץ מִמָּה שֶׁדִּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְרַ"ל (ספרי וזאת
הברכה רמז שנו) מְתִיבֵת 'יִשְׂרָאֵל', שֶׁרַק¹⁰
בִּישְׂרָאֵל לֹא קָם נָבִיא כְּמֹשֶׁה, אֲבָל אֲצֵל
אוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם נָבִיא כְּמוֹהוּ [בַּלְעָם], עוֹד
יֵשׁ לֹמֶר, שֶׁהַכְּתוּב בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁכָּל

וְאִם נֹאמֶר, שֶׁהַכְּתוּב בָּא לֹמֶר שֶׁלֹּא קָם
נָבִיא כְּמֹשֶׁה, בְּדִי לְהַרְבּוֹת בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל
מֹשֶׁה וּלְהַגְדִּילוֹ אֲצֵל בְּנֵי אָדָם כְּשִׁישְׁמָעוּ
כך. הֲלֵא גַם לָזֶה אֵין צֶדֶק כָּלָל, שֶׁכֶּבֶר אָנוּ
יוֹדְעִים, דְּמִי עָלָה לְשְׁמִים - הִיָּכֵן יֵשׁ עוֹד
בֶּן אָדָם, שֶׁעָלָה לְשְׁמִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה,
וּלְהַתְּפִלָּה עַל יִשְׂרָאֵל, וְיָרַד¹¹ מִשְׁמִים לָאָרֶץ,
כְּמוֹ מֹשֶׁה. וְעוֹד, שֶׁכֶּבֶר כְּתִיב בַּמָּקוֹם אַחֵר
בַּתּוֹרָה, שְׁאִין בְּשׁוֹם הַנְּבִיאִים אָדָם שֶׁהִיָּה
גָּדוֹל בַּחֲשִׁיבוֹתוֹ כְּמוֹ מֹשֶׁה, שֶׁנֹּאמֶר (במדבר
יב, ו-י)¹² 'אִם יִהְיֶה נְבִיאָכֶם ה' בְּמִרְאָה אֱלֹהִים
אֲתוֹדֵעַ בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ, לֹא כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה
בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא' - שֶׁלִּשְׁאֵר הַנְּבִיאִים,
אֵין הַקִּבְ"ה מִתְּגַלֶּה אֵלָּא בַּחֲלוֹם, וּמִרְאָה
לֵהֶם אֶת דְּבָרֵי הַנְּבוּאָה בְּדֶרֶךְ מִשַׁל וְחִידָה¹³,
מֵה שְׁאִין כֵּן בַּמִּשָּׁה, שֶׁהַקִּבְ"ה מִתְּגַלֶּה לוֹ
בַּחֲקִיץ, וּמִרְאָה לוֹ אֶת דְּבַר הַנְּבוּאָה

ציונים ומקורות

פנים אל פנים', ונאמר (במדבר יב, ח) 'זַמְנוֹתַי ה' יְבִיט',
כלומר שאין שם משל, אלא רואה הדבר על בוריו, בלא
חידה ובלא משל. הוא שהתורה מעידה עליו (שם)
'במראה ולא בחידות', שאינו מתנבא בחידה, אלא
במראה שרואה הדבר על בוריו. יד. שהרי על
'לשעבר' ראינו בעינינו שלא קם כמשה, וכעין מה
שהקשה רבנו לעיל בסמוך, וכן משמע פשט הכתוב
'ולא קם עוד'. וזה לשון הפסיקתא זוטרותא (לקח טוב,
פרשת וזאת הברכה דף סח, א), ומהו 'ולא קם', כלומר, לא
קם ולא יקום עוד, אלא שדובר הכתוב בלשון קצרה.
ראה אור החיים (דברים שם) שפירש, שתיבת 'לא קם
'עוד', פירושו על העתיד. וכן כתב בספרו ראשון לציון
(יהושע א, א). וכן כתב בראש משביר (ר"ה כא, ב ד"ה
וכתבו). וראה שפתי כהן (דברים שם) שביאר טעם שלא
כתוב 'יקום'. ובדרשות הר"ן (דברים ד) כתב, שתיבת 'קם'
עומדת במקום הווה ומשמשת לשעבר ולעתיד. וראה
עוד, יד דוד (ר"ה כא, ב ד"ה בקש). טו. לשון
הספרי, 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', בישראל

אמלא'. יא. מליצה זו על פי לשון הפסוק (משלי
ל, ד), 'מִי עָלָה שְׁמִים וְיָרַד מִי אֶסָף רוּחַ בִּקְפִּינִי מִי צָרָה
מִים בְּשִׁמְלָה מִי הָקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ מִה שָׁמוּ וּמִה שָׁם
בְּנוֹ פִי תִדַּע'. ובמדרש שם, 'מִי עָלָה שְׁמִים וְיָרַד'. זה
משה. וכעין זה בזוהר (פרשת יתרו עט, א).
יב. לשון הפסוקים, 'וַיֹּאמֶר שְׁמָעוּ נָא דְבָרֵי אִם יִהְיֶה
נְבִיאָכֶם ה' בְּמִרְאָה אֱלֹהִים אֲתוֹדֵעַ בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ, לֹא
כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא'. יג. זה לשון
הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ז ה"ו), כל הדברים
שאמרנו חוץ דרך נבואה לכל הנביאים הראשונים
והאחרונים, הן ממש רבינו רבן של כל הנביאים.
ומה הפרש יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים,
שכל הנביאים בחלום או במראה, ומשה רבינו מתנבא
והוא ער ועומד, שנאמר (במדבר ז, פט) 'וּבִבּוֹא מֹשֶׁה אֶל
אֶהָל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל'. כל הנביאים
על ידי מלאך, לפיכך רואים מה שהם רואים במשל
וחידה. משה רבינו לא על ידי מלאך, שנאמר 'פה אל
פה אדבר בו', ונאמר (שמות לג, יא) 'וידבר ה' אל משה

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הַדּוֹרוֹת, וְלֹא מִצָּא דוֹר רָאוּי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה אֲלָא דוֹר הַמְּדַבֵּר, עכ"ל.

וְזוֹהוּ שֶׁאָמַר הַפְּתוּב 'וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁחָה', שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁזִמֵּן נְתִינַת הַתּוֹרָה הַתַּחֲוִיל בִּימֵי אַבְרָהָם, בְּדֹאמְרִינָן (ע"ז ט, א), שִׁיתָא אֲלִפִּי שְׁנֵין הוּהּ עֲלָמָא, שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה. מְכַל

לְהַשְׁמִיעֵנוּ שְׁכָל הַזִּכּוֹת הַגְּדוֹל שֶׁהָיָה לוֹ לְמִשְׁחָה, לֹא הָיָה אֲלָא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ ז"ל (ברכות לב, א) 'לֵךְ רֵד בִּי שְׁחַת עַמּוֹךְ' (שמות לב, ז), כָּלוּם נִתְּנִי לָךְ גְּדֻלָּה אֲלָא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, עֲכָשׁוּ שִׁישְׁרָאֵל חֲטָאוּ, לָמָּה לָךְ גְּדֻלָּה. וְכֵן הוּא בִּילְקוּט (שמעוני חבקוק רמז תסג) עַל פֶּסוּק (חבקוק ג, ו) 'עַמִּיד וַיִּמְדֵּד אֶרֶץ, מְדַד

זרע שְׁמִישׁוֹן הַמְּבַאֵר

בְּרוּךְ הוּא אֵת כָּל הַדּוֹרוֹת, וְלֹא מִצָּא דוֹר שֶׁהָיָה רָאוּי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֲלָא דוֹר הַמְּדַבֵּר בַּלְבַּד, עכ"ל. הִרִי שְׁמִשָּׁה זָכָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, רַק בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּדוֹרוֹ, שֶׁהָיוּ רְאוּיִים לָכֵךְ.

מַעֲלַת מִשְׁחָה בְּשִׁבִּיל דּוֹר, וְלֹכֵךְ כִּשְׁתָּם דּוֹרוֹ נִסְתַּלַּק מִשְׁחָה וְזוֹהוּ מַה שֶׁאָמַר הַפְּתוּב 'וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁחָה', שְׁבֹא הַכְּתוּב לִיתֵן טַעַם עַל כֵּךְ שֶׁלֹּא קָם בְּיִשְׂרָאֵל נָבִיא כִּזֶּה שִׁיקְבַּל הַתּוֹרָה, עַד דּוֹרוֹ שֶׁל מִשְׁחָה³, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁהַזְמֵן שֶׁל נְתִינַת הַתּוֹרָה, הַתַּחֲוִיל כְּבֵר בִּימֵי אַבְרָהָם, בְּדֹאמְרִינָן בַּגְמָרָא (ע"ז ט, א)⁴, שִׁיתָא אֲלִפִּי שְׁנֵין הוּהּ עֲלָמָא - שֶׁשֶּׁת אֲלִפִּי שָׁנָה עֲתִיד הָעוֹלָם לְהִתְקַיֵּם. וְשֵׁנִים אֵלֶּה,

הַזִּכּוֹת הַגְּדוֹל שֶׁהָיָה לוֹ לְמִשְׁחָה, שִׁזְכָּה לְהִיטֵב אֲבִי כָל הַנְּבִיאִים, וְלִקְבֹּל אֶת הַתּוֹרָה, לֹא הָיָה אֲלָא בְּשִׁבִּיל - בַּעֲבוּר יִשְׂרָאֵל שֶׁל אוֹתוֹ הַדּוֹר, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁהֵם הָיוּ רְאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, נִיתְּנָה הַגְּדוּלָּה לְמִשְׁחָה רַבִּינוּ שִׁיּוּכָל לְקַבְּלָהּ וּלְנִיתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בַּגְמָרָא (ברכות לב, א)⁵, עַל מַה שֶׁאַחֲרֵי חֲטָא הָעֶגְלָה אָמַר הַקֹּב"ה לְמִשְׁחָה (שמות לב, ז) "לֵךְ רֵד בִּי שְׁחַת עַמּוֹךְ", שֶׁכֵּךְ אָמַר לוֹ הַקֹּב"ה, כָּלוּם נִתְּנִי לָךְ גְּדֻלָּה אֲלָא בְּשִׁבִּיל - בַּעֲבוּר יִשְׂרָאֵל, עֲכָשׁוּ שִׁישְׁרָאֵל חֲטָאוּ בַּחֲטָא הָעֶגְלָה, לָמָּה לָךְ גְּדֻלָּה. וְכֵן הוּא בִּילְקוּט (שמעוני חבקוק רמז תסג)⁶, עַל הַפֶּסוּק (חבקוק ג, ו) "עַמִּיד וַיִּמְדֵּד אֶרֶץ, מְדַד [בְּדֶק] הַקְדוֹשׁ

ציונים ומקורות

הַרְרִי עַד שְׁחֹו גְּבַעוֹת עוֹלָם הַלִּיכּוֹת עוֹלָם לוֹ. כ. וְזוֹהוּ שֶׁלֹּא כַּפִּירוּשׁ הָאוּר הַחַיִּים (דְּבָרִים ש), שְׁתִּיבַת לֹא קָם 'עוֹד', פִּירוּשׁוֹ עַל הָעֲתִיד. וְרָאָה עוֹד כִּזֶּה, בַּהֲעֵרָה לְעִיל בַּסּוּךְ. כא. לְשׁוֹן הַגְמָרָא, תִּנָּא דְּבִי אֱלִיהוֹ, שֶׁשֶּׁת אֲלָפִים שָׁנָה הָיוּ הָעוֹלָם, שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה, שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה, שְׁנֵי אֲלָפִים יְמוֹת הַמִּשְׁחָה, בַּעֲנוּתֵינוּ שֶׁרְבוּ יָצְאוּ מִהֵן מַה שִּׁיצְאוּ מִהֵן [שְׁעִדִּין לֹא זָכִינוּ שִׁיבֹאוּ הַמִּשְׁחָה]. [שְׁוֹאֵלַת הַגְמָרָא] שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה מֵאִמַּת [מוֹנִים לָהֶם], אִי נִימָא מִמֵּתָן תּוֹרָה עַד הַשְׁתָּא, לִיכָא כּוּלִי הָאִי וְכוּ'. אֵלֶּה מִזְאוֹת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בַּחֲרִין (בְּרַאשִׁית יב, ה), וְגַמִּירִי, דַּאֲבִרְהָם בַּהֲהִיא שְׁעִתָּא בַּר חֲמִשִּׁין וְתִרְתִּי הוּוּ וְכוּ'. [וְרָאָה בַּהֲמִשְׁךְ דְּבָרֵי הַגְמָרָא, וּבְדַבְרֵי רִשִּׁי (ד"ה הִכִּי גִרְסִינִי דִּכִּי), בִּיאוֹר הַחֲשׁוֹבֵן אֵיךְ מִשְׁנָה זוֹ, וְעַד שָׁנָה אַרְבַּעַת אֲלָפִים שָׁנָה לְבִרְיַת הָעוֹלָם, יֵשׁ

לֹא קָם, אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וְאִיזִה זֶה, זֶה בַּלַּעַם בֶּן בְּעוֹר. ז. לְשׁוֹן הַגְמָרָא, וְיִדְבַּר ה' אֶל מִשְׁחָה לֵךְ רֵד, מֵאִי 'לֵךְ רֵד', אָמַר רַבִּי אֱלֵעִזֵּר, אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשְׁחָה, מִשְׁחָה רַד מִגְדוּלְתֶךָ, כָּלוּם נִתְּנִי לָךְ גְּדוּלָּה אֲלָא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשִׁיו יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, אֵתָה לָמָּה לִי, מִיד תִּשֶׁשׁ כַּחוֹ שֶׁל מִשְׁחָה, וְלֹא הָיָה לוֹ כֹּחַ לְדַבֵּר. יז. לְשׁוֹן הַפֶּסוּק, וְיִדְבַּר ה' אֶל מִשְׁחָה לֵךְ רֵד בִּי שְׁחַת עַמּוֹךְ אֲשֶׁר הָעֲלִיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. יח. לְשׁוֹן הִילְקוּט, דְּבַר אַחֵר, 'עַמִּיד וַיִּמְדֵּד אֶרֶץ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מִדֵּד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת כָּל הָאוֹמוֹת, וְלֹא מִצָּא אוֹמָה שֶׁהִיטֵה רְאוּיָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אֲלָא יִשְׂרָאֵל, וּמִדֵּד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת כָּל הַדּוֹרוֹת, וְלֹא מִצָּא דוֹר שֶׁהָיָה רָאוּי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אֲלָא דוֹר הַמְּדַבֵּר. יט. לְשׁוֹן הַפֶּסוּק, 'עַמִּיד וַיִּמְדֵּד אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְּפָצְצוּ

אף משה. וזהו שְׁמִשְׁמִיעֵנוּ הַכְּתוּב שֶׁל 'וְלֹא קָם נָבִיא' וְכו', כְּדִי שֶׁלֹּא נֹאמַר שְׁמִשְׁמִיעַ מֵת בְּשִׁבִּיל שְׁקִלָּל אֶת עַצְמוֹ, חֵם וְשָׁלוֹם, אֲלֵא כְּדִי לְהִיּוֹת עִם בְּנֵי דוֹרוֹ, הוֹאִיל שֶׁקָּבַל מֵהֶם אֶת גְּדֻלָּתוֹ.

מָקוֹם, לֹא הָיָה יָכוֹל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַנְּה קֶדֶם, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הָיָה עֲדִין הַדּוֹר רְאוּי לְכָךְ, וּבְשִׁנְיַע הַדּוֹר הָרְאוּי, בְּזִכּוֹת זֶה הַדּוֹר נוֹלֵד מִשָּׁה.

וְלִכֵּן בְּשִׁמַּת זֶה הַדּוֹר, מִן הָרְאוּי שְׁמִיּוֹת

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

קָם נָבִיא עוֹד בִּישְׂרָאֵל, שׁוּחַ עֵיקַר הַטַּעַם שֶׁלֹּא קָם קוֹדֵם לָכֵן נָבִיא כְּמִשָּׁה, מִשּׁוֹם שֶׁהִנְבִּיא בֹא עֲבוּרִם, וְהֵם עֲדִיין לֹא הָיוּ רְאוּיִם.

'לֹא קָם בִּישְׂרָאֵל, בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל'

וּמְבֹאֵר הַמְּדַרְשׁ פְּלִיאָה, שֶׁזֶּהוּ מֵה שְׁמִשְׁמִיעֵנוּ הַכְּתוּב שֶׁל 'וְלֹא קָם נָבִיא' וְכו' עוֹד בִּישְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה, שְׁדַקְדַּק לֹמַר 'קָם' בִּלְשׁוֹן עֵבֶר, מִשּׁוֹם שֶׁעֵיקַר כּוּוֹנֵת הַפְּסוּק בֹּא כְּדִי שֶׁלֹּא נֹאמַר שְׁמִשְׁמִיעַ מֵת בְּשִׁבִּיל שֶׁקָּבַל אֶת עַצְמוֹ חֵם וְשָׁלוֹם, אֲלֵא יָדְעוּ שֶׁהַטַּעַם שֶׁקָּם מִשָּׁה הוּא, כְּדִי לְהִיּוֹת עִם בְּנֵי דוֹרוֹ - כְּלוּמַר, שֶׁנוֹלֵד בְּעֲבוּרִם, הוֹאִיל שֶׁקָּבַל מֵהֶם אֶת גְּדֻלָּתוֹ, וְרַק מִחֲמַתָּם הָיָה לוֹ קִיּוֹם, וְכִמְשַׁמְעוֹת הַכְּתוּב בִּישְׂרָאֵל. וְלָכֵן כִּשְׁתֵּם דוֹרוֹ, נִסְתַּלַּק אֵף הוּא.²²

וְלָכֵךְ הַתְּכוּיִן גַּם הַמְּדַרְשׁ פְּלִיאָה הִנֵּל, שֶׁהִבִּיא רֵאיוֹה נֹסֶפֶת²³ מִהַפְּסוּק 'לֹא קָם נָבִיא עוֹד בִּישְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה', שֶׁמִּשָּׁה לֹא מִתְּחַמֵּת

נִחְלָקִים לְשִׁלּוּשָׁה, שֶׁהֶאֱלִפִּים הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנִים, נִגְזַר עַל הָעוֹלָם לְהִיּוֹת 'תּוֹהוֹ' - שִׁמֶם, כְּלוּמַר, בְּלֹא תוֹרָה. וּשְׁנֵי אֲלָפִים שָׁנָה הִבָּאִים אַחֲרֵיהֶם, הֵם הַשָּׁנִים שֶׁל תּוֹרָה - וְאִינֵם עֲדִיין הַשָּׁנִים הָרְאוּיִים לִימּוֹת הַמִּשְׁחָ²⁴. וְשְׁנֵי אֲלָפִים הַשָּׁנִים הָאֲחֵרִינִים, הֵם הַשָּׁנִים הָרְאוּיִים לִימּוֹת הַמִּשְׁחָ. וּמְבֹאֵר בְּגִמְרָא שֶׁם, שִׁשְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה, הִתְחִילוּ כְּבֵר מִימּוֹת אֲבֵרָהֶם, כְּשֶׁהָיָה בֶן נ"ב שָׁנָה, וְהִתְחִיל לְגִייר גִּרִּים²⁵, מִכָּל מָקוֹם, לֹא הָיָה יָכוֹל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַנְּה - לִיתֵּן אֶת הַתּוֹרָה קֶדֶם לְאוֹתוֹ דּוֹר הַמְּדַבֵּר, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הָיָה עֲדִין הַדּוֹר רְאוּי לְכָךְ, וְלָכֵן 'לֹא קָם' בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ, נָבִיא כְּמִשָּׁה הָרְאוּי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה. וּבְשִׁנְיַע - וְכִשְׁהִגִּיעַ הַדּוֹר הָרְאוּי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא דּוֹר הַמְּדַבֵּר, בְּזִכּוֹת זֶה הַדּוֹר נוֹלֵד מִשָּׁה - שֶׁהוּא הָרְאוּי לִיתֵּן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה. וְלִכֵּן בְּשִׁמַּת זֶה הַדּוֹר, מִן הָרְאוּי שְׁמִיּוֹת אֵף מִשָּׁה, שֶׁהָיָה שִׁיכּוּתוֹ הָיָה רַק עִם דּוֹר זֶה. וְלָכֵךְ נֹאמַר 'וְלִכֵּן

צִיּוֹנִים וּמִקְדּוֹת

לְכָל, וְכְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּפִּי שֶׁהִקְשָׁה רִבִּינוּ, אֲלֵא שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה יָחִד עִם סִיפּוֹר פְּטִירוֹתָיו שֶׁל מִשָּׁה, בֹּא לְלַמְּדֵנוּ שֶׁהַטַּעַם מִדּוּעַ מִשָּׁה מֵת אִז, אִינוֹ מִחֲמַת שְׁקִלָּל אֶת עַצְמוֹ, אֲלֵא לְפִי שֶׁמַּעֲלָתוֹ שֶׁל מִשָּׁה הִיָּתָה בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּאוֹתוֹ דּוֹר, וְכִיּוֹן שֶׁנִּסְתַּלַּק דּוֹר זֶה נִסְתַּלַּק גַּם מִשָּׁה. וְרֵאיוֹה לָכֵךְ, שֶׁהָיָה 'לֹא קָם' [בִּלְשׁוֹן עֵבֶר] 'נָבִיא כְּמִשָּׁה', בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדֵמִים, וְלֹא נִיִּתְּנָה הַתּוֹרָה בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ, אֵף שֶׁגַּם הֵם הָיוּ מִהַשָּׁנִים הָרְאוּיִים לְתוֹרָה. וּמוֹכַח מִזֶּה, שֶׁמַּעֲלָתוֹ וְגִדּוּלָתוֹ שֶׁל מִשָּׁה הָיוּ רַק בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וְכִיּוֹן שֶׁהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדֵמִים לֹא הָיוּ רְאוּיִים לְנִתְּנַת הַתּוֹרָה, לָכֵךְ לֹא קָם בָּאוֹתָם דּוֹרוֹת נָבִיא כְּמִשָּׁה. לָכֵךְ כְּתוּב 'וְלֹא קָם' בִּלְשׁוֹן עֵבֶר, וְגַם לָכֵךְ הוֹכִירָה הַפְּסוּק לְכְּתוּב 'בִּישְׂרָאֵל', כִּי עֵיקַר כּוּוֹנֵת הַכְּתוּב לְלַמְּדֵנוּ שֶׁעֵינֵינוּ בִּיאֵת הַנְּבִיא תְּלוּי בְּדוֹר שִׁישְׂרָאֵל רְאוּיִים לְבִיאָתוֹ בּוֹ. כֵּה. כְּלוּמַר, כִּךְ כּוּוֹנֵת הַמְּדַרְשׁ פְּלִיאָה, שֶׁמִּשָּׁה אִמֵּר

בְּדִיּוֹק שְׁנֵי אֲלָפִים שָׁנָה]. כֵּב. עַל פִּי רִש"י (ד"ה וְשְׁנֵי, הָרִאשׁוֹן). כֵּב. זֶה לְשׁוֹן הַמֵּאִירִי (הַקְּדָמָה לְאֲבוֹת, ד"ה וְהִיא זֶה), וְכִשְׂרָאֵה [אֲבֵרָהֶם] אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֶם, עִם רְאוּתוֹ קְלִקּוֹל בְּנֵי דוֹרוֹ, לְבִשְׁתָּהוּ רוּחַ ה', וְקָנָא בְּחִמְתּוֹ בִּשְׁם ה', וְקִבֵּץ אֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת לְעַבּוֹד אֶת ה', וְלִיָּחַד אֶת שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, לְבַעַר אֲלִילִים מִן הָאָרֶץ, וְהִיא זֶה בִּשְׁנַת נ"ב לְלִידָתָהּ, וְהוּא שְׁנַת יְצִיאָתָהּ מִצִּיּוֹן, וְנִשְׁלָמוּ אִז מִהַשָּׁנִים אֲלָפִים שָׁנָה, וְהֵם נִקְרָאִים אֲצֵל רְבוּתֵינוּ (סְנֵהֲרִין צו, א), שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹהוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה שֶׁם מִי שְׁקוֹרָא בִּשְׁם ה' לְהַשִּׁיב רִבִּים מַעֲוֹן, עַד בּוֹא אֲבֵרָהֶם אֲבִינוֹ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם, וְאִז הִתְחִילוּ שְׁנֵי אֲלָפִים תּוֹרָה, וְקִרְאוּ אֶת שְׁלֵאֲחֵיהֶם יְמּוֹת הַמִּשְׁחָ, לֹמַר שֶׁהֵם הַיָּמִים שֶׁתִּחַל הָאוּמָה בָּהֶם לִימּוֹת הַמִּשְׁחָ. כֵּד. וְכֵה מִתִּישְׁבִּים כָּל הַדְּקוּקִים, שֶׁהַפְּסוּק לֹא בֹא לְהַשְׁמִיעֵנוּ אֶת גְּדוּלוֹת נְבוּחָתוֹ שֶׁל מִשָּׁה [שְׁאִין בּוֹה נִפְקָא מִיָּנָה, וְגַם שֶׁהוּא דְּבֵר הַגְּלוּי

לָהֶם לֹמֶר בְּעֶצְמָם, מִה תִּזְעַלְתָּ לְנִבּוּאָה זוֹ אִם מִשָּׁה גְדוֹל מֵהֶם, וְהִלֵּא בְּכָל־לַמָּוֶת מֵאֲתִים מִנֶּה, וְלֹא תִהְיֶה זֹאת לָהֶם לְשׁוֹם כְּבוֹד. דְּבַשְׁלֵמָא הַשְּׁבָעִים הִרְאִשׁוּנִים יֵשׁ לָהֶם הַכְּבוֹד לְהִיּוֹת נִמְנִים בְּסִנְהֶדְרִין, אֲבָל אֵלּוּ הַשָּׁנִים נִשְׁאָרוּ בְּמַחְנֶה.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

בְּיִדְאֵי הָיָה לָהֶם לֹמֶר - לַחֲשׁוֹב בְּעֶצְמָם, שְׁמֵה תִּזְעַלְתָּ יֵשׁ לְנִבּוּאָה זוֹ, אִם מִשָּׁה גְדוֹל מֵהֶם, וְהִלֵּא בְּכָל־לַמָּוֶת מֵאֲתִים מִנֶּה¹³ - בְּכָל־נִבּוּאָה מִשָּׁה שֶׁהִיא גְדוֹלָה, יֵשׁ גַּם נִבּוּאָתָם הַקְּטָנָה, כְּלוּמֹר, כֹּל מִה שֶׁהֵם מִתְנַבְּאִים, נִכְלָל כְּבֵר בְּנִבּוּאָה מִשָּׁה, וְלֹא תִהְיֶה זֹאת לָהֶם כַּח הַנִּבּוּאָה שֶׁנִּתֵּן לָהֶם, לְשׁוֹם כְּבוֹד. דְּבַשְׁלֵמָא הַשְּׁבָעִים נִבְיָאִים הִרְאִשׁוּנִים, יֵשׁ לָהֶם הַכְּבוֹד לְהִיּוֹת נִמְנִים בְּסִנְהֶדְרִין - לְשַׁפּוֹט אֶת הָעָם. אֲבָל אֵלּוּ הַשָּׁנִים - אֵלּוּ וּמִידָד, נִשְׁאָרוּ בְּמַחְנֶה, וְלֹא נִמְנוּ בְּסִנְהֶדְרִין¹⁴, וְאִין לָהֶם שׁוֹם כְּבוֹד, בְּמֵה שֶׁשֶּׁרְתָּה עֲלֵיהֶם רוּחַ נִבּוּאָה הַפְּחוּתָה מִנִּבּוּאָה מִשָּׁה רִבְנִי.

וּמֵה שֶׁנִּתְנַבְּאוּ אֵלְדָד וּמִידָד עַל מִיתָת מִשָּׁה, בְּאֹתוֹ זְמַן שֶׁל אֲסִיפַת שְׁבָעִים זְקֵנִים שֶׁשֶּׁרְתָּה רוּחַ נִבּוּאָה עֲלֵיהֶם. יֵשׁ לֹמֶר, דְּזֶה הָיָה מִשׁוֹם דְּכִיּוֹן שֶׁרָאוּ אֵלּוּ הַנְּבִיָאִים שֶׁשֶּׁרְתָּה רוּחַ הַקִּדְשׁ עֲלֵיהֶם, וְהָיוּ פְּחוּתִים הֶרְבֵּה מִמִּדְרַגַּת מִשָּׁה רִבְנִי עֲלֵיו הַשְּׁלֹמֹם, בְּיִדְאֵי הָיָה

הַקְּלָלָה, אֲלֵא לִפִּי שְׁכַל גְּדוּלְתוֹ הִיטָה מַחֲמַת דּוּרוֹ, וְהַשָּׁנִים שֶׁנִּקְצְבוּ לוֹ הָיוּ לִפִּי הַצּוּרֶךְ לַהֲנַחֵג אֶת אוֹתוֹ הַדּוּר, וְכִיּוֹן שֶׁנִּסְתַּלַּק דּוּרוֹ גַּם הוּא הָיָה מוֹכֵרֵחַ לַהֲסַתְלַק, וְכִפִּי שֶׁהִתְבָּאָר.

נִבּוּאָה אֵלְדָד וּמִידָד עַל מִיתָת מִשָּׁה, בְּשִׁבְלִי שִׁיבִינוּ לִמָּה שֶׁרְתָּה עֲלֵיהֶם נִבּוּאָה

וּמֵה¹⁵ שֶׁנִּתְנַבְּאוּ אֵלְדָד וּמִידָד עַל מִיתָת מִשָּׁה, בְּאֹתוֹ זְמַן שֶׁל אֲסִיפַת שְׁבָעִים זְקֵנִים שֶׁשֶּׁרְתָּה רוּחַ נִבּוּאָה עֲלֵיהֶם. יֵשׁ לֹמֶר דְּזֶה הָיָה, מִשׁוֹם דְּכִיּוֹן שֶׁרָאוּ אֵלּוּ הַנְּבִיָאִים - אֵלְדָד וּמִידָד, שֶׁשֶּׁרְתָּה רוּחַ הַקִּדְשׁ עֲלֵיהֶם, וְהֵם הָיוּ פְּחוּתִים הֶרְבֵּה מִמִּדְרַגַּת נִבּוּאָתָם, מִמִּדְרַגַּת נִבּוּאָה מִשָּׁה רִבְנִי עֲלֵיו הַשְּׁלֹמֹם,

צִיּוֹנִים וּמִקְדוּת

מִבּוּאָר, שֶׁלְדַעַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵלְדָד וּמִידָד בְּמַחֲנֶה נִשְׁתַּיִּירוּ, בְּשַׁעָה שֶׁאִמְרָ לוֹ הַקִּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה 'אֲסַפְּהָ לִּי שְׁבָעִים אִישׁ', אִמְרוּ אֵלְדָד וּמִידָד, אִין אֲנוּ רִאשִׁינִי לְאוֹתָהּ גְּדוּלָה. אִמְרָ הַקִּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּאִיל וּמִיעֲטָתָם עֲצָמָם, הִרִינִי מוֹסִיף גְּדוּלָה עַל גְּדוּלְתָם, וּמֵה גְּדוּלָה הוֹסִיף לָהֶם, שֶׁהַנְּבִיָאִים כּוֹלֵן נִתְנַבְּאוּ וּפְסָקוּ, וְהֵם נִתְנַבְּאוּ וְלֹא פְסָקוּ, וּמֵה נִבּוּאָה נִתְנַבְּאוּ, אִמְרוּ, מִשָּׁה מַת, יְהוֹשֻׁעַ מִכְּנִס אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ, ע"כ. וּמִבּוּאָר שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן סוֹבֵר, שֶׁאֵלְדָד וּמִידָד לֹא הָיוּ מִהַסְנֶהדְרִין, אִין נִתְנַבְּאוּ. עוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּכוּוֹנַת רִבְנִי אִף לִפִּי שִׁיטַת הִישׁ אוֹמְרִים שְׁבַגְמָרָא, שֶׁזֶהוּ לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (סִנְהֶדְרִין שֵׁם), תְּנוּ רַבְנִין, וְיִשְׁאָרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּמַחְנֶה' (בְּמִדְבָר יא, כו), יֵשׁ אוֹמְרִים, בְּקִלְפִי נִשְׁתַּיִּירוּ, שְׁבַעָה שֶׁאִמְרָ לוֹ הַקִּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, 'אֲסַפְּהָ לִּי שְׁבָעִים אִישׁ מִזְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל' (בְּמִדְבָר יא, טו), אִמְרָ מִשָּׁה, כִּיצַד אַעֲשֶׂה, אֲבָרור שֶׁשֶּׁה מְכַל שְׁבַט וּשְׁבַט, נִמְצָאוּ שְׁנֵים יְתִירִים. אֲבָרור חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה מְכַל שְׁבַט וּשְׁבַט, נִמְצָאוּ עֶשְׂרֵה חֲסִירִים.

לְיִשְׂרָאֵל, אִינִי מַת מַחֲמַת הַקְּלָלָה, וְהִרְאִיָה שֶׁהָיָה הַקְּבִ"ה מִילָא יְמִי וְשַׁנּוּתִי, וְכִמו שֶׁהִתְבָּאָר, וְרִאִיָה נּוֹסַפֵּת לַכֶּךְ, מִהַפְּסוֹק 'וְלֹא קָם נְבִיא' וְגו'. כּו. פִּירוּשׁ, שְׁבַשְׁלָמָא לְדַעַת הַזּוּהָר שֶׁהוּבָא לְעִיל, שֶׁמִּשָּׁה מַת מַחֲמַת שְׁקִילָל אֶת עֲצָמוֹ בְּמַעֲשֶׂה שֶׁל הַמֵּתָאוֹנִים, עַל פִּי זֶה מוֹבֵן שְׁמִיד אַחֲרֵי מַעֲשֶׂה זֶה נִתְנַבְּאוּ אֵלְדָד וּמִידָד עַל מִיתָת מִשָּׁה, וְכַמְפּוֹרֵשׁ בְּדַבְרֵי הַזּוּהָר הַנִּזְכָּר. אֲבָל לִפִּי מֵה שֶׁהִתְבָּאָר בְּדַעַת הַמִּדְרַשׁ פְּלִיאָה, שֶׁמִּשָּׁה לֹא מַת מַחֲמַת אוֹתָהּ קְלָלָה, אִם כֵּן חוּרָה לְמַקוֹמָה הַקּוּשִׁיָא, לִמָּה אִירַע כֵּן, שְׁמִיד אַחֲרֵי מַעֲשֶׂה הַמֵּתָאוֹנִים נִתְנַבְּאוּ אֵלְדָד וּמִידָד עַל מִיתָת מִשָּׁה. עַל כֵּן מִבָּאָר רִבְנִי, שֶׁהוּצָרְכוּ לְהִתְנַבְּאוֹת כֵּן, כְּדִי לִיִּישֵׁב אֶת תְּמִיתָתָם לִמָּה נִבְחָרוּ לְהִתְנַבְּאוֹת, וְכִפִּי שֶׁהוּלָךְ וּמִבָּאָר. כּו. מִלְצִיָה ז', עַל פִּי לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (כ"ב מֵא, ב), דְּתַנִּיא, אִמְרָ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֵעָזָר, לֹא נִחְלַקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל שְׁתֵּי כִּיתֵי עֲדִים, שֶׁאֲחַת אוֹמֶרֶת מִנֶּה, וְאַחַת אוֹמֶרֶת מֵאֲתִים, שֶׁיֵּשׁ בְּכָל־לַמָּוֶת מִנֶּה. כַּח. בְּסִנְהֶדְרִין (יז, א)

בְּסוֹף מַגֵּלָה (כח, א), יְהִי רְצוֹן, שְׁתַּגִּיעַ
לַחֲצֵי יָמֵי. אָמַר לִיה, וּלְכָלְהוּ לֹא.
אָמַר לִיה, הַבָּאִים אַחֲרַי בְּהֶמָּה
יָרְעוּ.

וּלְפִיכָךְ אוֹתוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּעֶצְמוֹ
שִׁשְׁרָתָה עָלֵיהֶם, הוֹדִיעָם
שְׁיָמוּת מוֹשֶׁה, וְאֵז יִהְיוּ אֵלֹו נְחָשִׁים
וַיְהִי לָהֶם גִּדְלָה וְכַבּוֹד. בְּדֹאמְרֵינוּ

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

כַּמְנִין כֹּל שְׁנוֹת חַיִּךְ, וְלִמָּה אֵין אַתָּה
מְבַרְכֵנִי בַכֵּךְ, אָמַר לִיה, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
קֶרְחָה לְרַבִּי, וְכִי רְצוֹנְךָ הוּא, שְׁבִינְךָ הַבָּאִים
אַחֲרַי - הָרְאוּיִים לְהִיּוֹת נְשִׂאִים אַחֲרַי,
בְּהֶמָּה יָרְעוּ - יִהְיוּ הַדְּיוּטוֹת, וַיִּצְטַרְכוּ לְרַעוּת
בְּהֵמוֹת לְפָרְנִסְתָּם כֹּל יְמֵיהֶם, כְּלוֹמֵר, לֹא
טוֹב לָךְ לְחַיּוֹת שְׁנִים רַבּוֹת כְּמוֹנִי, שֶׁאִם כֵּן,
הָרִי אַתָּה כֹּל יָמֶיךָ תִּהְיֶה נְשִׂאִי, וּבִנְיָךְ לֹא
יֻכְלוּ לִיטוֹל גְּדוּלְתְּךָ. וְעַל כֵּן נִתְּבָאוּ אֵלֶיךָ
וּמִידֵד, שְׁמֵשָׁה יָמוֹת, וְהֵם יִהְיוּ נְבִיאִים
בְּמִקּוֹמוֹ.

וּלְפִיכָךְ, כְּדִי לְהַשִּׁיבֵם עַל תְּמִיתָהֶם, אוֹתוֹ
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּעֶצְמוֹ שִׁשְׁרָתָה עָלֵיהֶם,
הוֹדִיעָם שְׁיָמוּת מוֹשֶׁה, וְאֵז - יִהְיֶה צוּרֵךְ
בְּנִבּוּאָתָם וּמִמִּילָא יִהְיוּ אֵלֹו נְחָשִׁים - הֵם
יִהְיוּ חֲשׁוּבִים בְּעֵינֵי בְנֵי אָדָם, וַיִּהְיֶה לָהֶם
גִּדְלָה וְכַבּוֹד.

וְעַנִּין הַדּוּעָה זֶה הוּא בְּדֹאמְרֵינוּ בְּגִמְרָא
בְּסוֹף מַסְכַּת מַגֵּלָה (כח, א)^ט, שְׂרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
קֶרְחָה בִּירַךְ אֶת רַבִּי בִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ, וַיְהִי
רְצוֹן שְׁתַּגִּיעַ לַחֲצֵי יָמֵי, אָמַר לִיה - שֶׁאִל
אוֹתוֹ רַבִּי, וּלְכָלְהוּ לֹא - וְכִי לֹא אוֹכַל לְחַיּוֹת

צִיּוֹנִים וּמִקְדּוֹת

שְׂרַבְנוּ הַבֵּין כְּדַבְּרֵי הָרַא"ם, שֶׁלְּדַבְּרֵי הַכֹּל לֹא נִבְחָרוּ
אֵלֶיךָ וּמִידֵד לְהִיּוֹת בְּסִנְהֶדְרִין. וְרֹאה עוֹד, נִפְתָּלִי
שֶׁבַע רְצוֹן (סוֹף פֶּרֶשֶׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ) וְדַבְּרֵי יוֹסֵף (לְמַהר"י
אֵירוֹגוֹס זצ"ל, סִימָן נט) שֶׁכְּתוּב לְדוֹן לְפִי דַבְּרֵי הַתִּירוֹגוֹם
יוֹנָתָן (בְּמַדְבָּר יא, כו) שֶׁאֵלֶיךָ וּמִידֵד הִיוּ אַחִים, כִּי־צַד
הִיוּ רְשָׁאִים לִישֵׁב יַחֲדֵי בְּסִנְהֶדְרִין. וּבְדַבְּרֵיהֶם
מְבֹאֵר שֶׁאֵלֶיךָ וּמִידֵד הִיוּ בְּסִנְהֶדְרִין.
כַּט. לְשׁוֹן הַגִּמְרָא, בִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ אָמַר לוֹ, [רַבִּי],
בְּרַכְנִי. אָמַר לוֹ, יְהִי רְצוֹן שְׁתַּגִּיעַ לַחֲצֵי יָמֵי. וְלִכְלוּהוּ
לֹא. אָמַר לוֹ, הַבָּאִים אַחֲרַי בְּהֶמָּה יָרְעוּ. וּפְרִישׁ
רַש"י (ד"ה הַבָּאִים), הַבָּאִים אַחֲרַי בְּהֶמָּה יָרְעוּ,
בְּתַמִּיָּה, אֵין טוֹב לָךְ לְחַיּוֹת יָמִים רַבִּים כְּמוֹנִי, שֶׁאִם
כֵּן לֹא יִטְלוּ בְּנִיךְ בְּגִדְלוֹתְךָ, וְאַתָּה נְשִׂאִי, וְהֵם כֹּל
יְמֵיהֶם יִהְיוּ הַדְּיוּטוֹת.

אֲבִירוֹ שֶׁשָּׁה מִשְׁבֵּט זֶה וְחִמְשָׁה מִשְׁבֵּט זֶה, הָרִינִי
מִטִּיל קְנָאָה בֵּין הַשְּׁבֵטִים. מַה עָשָׂה, בִּירוֹ שֶׁשָּׁה
שֶׁשָּׁה, וְהִבִּיא שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם פִּתְקִין, עַל שְׁבָעִים כְּתָב
זִקְן, וְשְׁנַיִם הֵנִיחַ חֶלֶק, בִּלְלֵן וְנִתְּנָן בְּקַלְפִּי, אָמַר
לָהֶם, בּוֹאוּ וְטִלוּ פִּתְקִיכֶם, כֹּל מִי שֶׁעָלָה בִּידוֹ זִקְן,
אָמַר, כְּבוֹר קִידֻשֵּׁן שָׁמַיִם, מִי שֶׁעָלָה בִּידוֹ חֶלֶק, אָמַר,
הַמָּקוֹם לֹא חִפֵּץ בְּךָ, אֲנִי מַה אַעֲשֶׂה לָּךְ, ע"כ. וְעֵינִן
בְּרַא"ם (בְּמַדְבָּר יא, כו) שֶׁכְּתָב, שֶׁאֵלֶיךָ וּמִידֵד
נִשְׁתִּירוּ בְּקַלְפִּי, כְּלוֹמֵר, שִׁיַּצְא לָהֶם בְּקַלְפִּי חֶלֶק,
שֶׁלֹא הִיוּ מֵאוֹתָם שֶׁנִּבְחָרוּ לְהִיּוֹת סִנְהֶדְרִין. וְרֹאה
בְּמַהרֶשֶׁ"א (ח"א ד"ה וַיִּשְׁאֲרוּ) שֶׁהַעִיר, שֶׁמִּפְּרִירוֹשׁ רַש"י
לֹא נִרְאָה כֵּן, אֲלֵא שֶׁגַם אֵלֶיךָ וּמִידֵד נִבְחָרוּ לְהִיּוֹת
מִהַסִּנְהֶדְרִין, אֲלֵא שֶׁהֵם לֹא הִלְכוּ לִיטוֹל אֶת פְּתִיקָהֶם,
לְפִי שְׁנִתִּירוּהוּ שֶׁלֹא יַעֲלֶה בְּיָדָם פֶּתֶק חֶלֶק. וַיִּתְּכֵן

ספר 'זרע שמשון' המנוקד

בהוצאה
מפוארת מאירת
עינים ועוד
הרבה מעלות

להשיג בכל חנויות הספרים
347-496-5657 02-80-80-500

בספר המנוקד הלאחד הוא תענוז

עם פרוס
השנה החדשה הבאה עלינו לטובה
'האיגוד העולמי

'להפצת תורת זרע שמשון'

מברך את כל לומדי תורת זרע שמשון שבכל אתר
ואתר, מגידי השיעורים, מפצי העלונים, המסייעים
והתורמים, וכל עמך בית ישראל

בברכת
גמר חתימה טובה

והשנה הבאה עלינו לטובה תהיה
שנה טובה מתוקה ומבורכת
ושנזכה כולנו להיכתב ולהיחתם
בספרם של צדיקים גמורים

לשותפות וסיוע בקיום בקשת רבנו
הזרע שמשון ולזכות בברכותיו והבטחותיו
לקראת השנה החדשה, חייגו:

ארץ ישראל 02-80-80-500

05271-66450

ב"רה 347-496-5657

